Warszawa, dnia 28 lipca 2014 r.

PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

ZPOW-703-157/14

Informacja Państwowej Komisji Wyborczej o warunkach udziału obywateli polskich w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast

Obywatele polscy mogą głosować i kandydować w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, które zostaną zarządzone na dzień 16 listopada 2014 r., pod warunkiem, że są wpisani do stałego rejestru wyborców prowadzonego przez gminę.

I. Wpis do rejestru wyborców

1. Wpis do rejestru wyborców obywatela polskiego następuje:
   1) z urzędu — w przypadku osób zameldowanych na obszarze gminy na pobyt stały;
   2) na wniosek wyborcy złożony w urzędzie gminy właściwym ze względu na jego miejsce stałego zamieszkania — w przypadku osób stale zamieszkujących na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały, osób stale zamieszkujących na obszarze gminy pod innym adresem aniżeli adres ich zameldowania na pobyt stały oraz osób nigdzie niezamieszkujących przebywających stale na obszarze gminy.

      We wniosku podaje się:

      — nazwisko i imiona,
      — imię ojca,
      — datę urodzenia,
      — numer PESEL,
      — adres zameldowania wyborcy na pobyt stały lub adres ostatniego zameldowania na pobyt stały w Polsce.

      Do wniosku dołącza się:

      — kserokopię ważnego dokumentu stwierdzającego tożsamość wnioskodawcy,

— pisemną deklarację, w której wnioskodawca podaje:
  - swoje obywatelstwo,
  - adres stałego zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Przepisy nie wskazują terminu, do którego najpóźniej wniosek o wpisanie do rejestru wyborców musi zostać złożony, aby wyborca mógł wziąć udział w wyborach. Jednakże należy mieć na uwadze, że wójt (burmistrz, prezydent miasta) ma 3 dni na rozpatrzenie wniosku.
3. Wzory wniosku o wpisanie do rejestru wyborców oraz pisemnej deklaracji załączanej do wniosku są dostępne w urzędach gmin oraz na stronie internetowej Państwowej Komisji Wyborczej www.pkw.gov.pl.

II. Czynne prawo wyborcze (prawo wybierania) i bierne prawo wyborcze (prawo wybieralności)

1. **Czynne prawo wyborcze**, tj. prawo udziału w głosowaniu (prawo wybierania) w wyborach do rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa oraz wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) ma obywatel polski, który:
   — najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat,
   — stale zamieszkuje na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego,
   — nie został pozbawiony praw publicznych prawomocnym orzeczeniem sądu,
   — nie został pozbawiony praw wyborczych prawomocnym orzeczeniem Trybunału Stanu,
   — nie został ubezwłasnowolniony prawomocnym orzeczeniem sądu (art. 10 § 1 pkt 3 i 4 oraz § 2 Kodeksu wyborczego).

   Powyższe dotyczy również prawa udziału w głosowaniu w wyborach do rady dzielnicy m. st. Warszawy.

   Wyborca jest wpisywany do spisu wyborców. Można być wpisanym tylko do jednego spisu.
2. **Bierne prawo wyborcze** (prawo wybieralności) **w wyborach do rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa** ma obywatel polski mający prawo wybierania w wyborach do tej danej rady.

   Prawa wybieralności nie ma osoba:
   — skazana prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe,

   W przypadku skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, osoby, wobec których zapadł taki wyrok nie mają biernego prawa wyborczego,

tj. nie mogą kandydować w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego w okresie, w którym są wpisane do ewidencji Krajowego Rejestru Karnego.

— wobec której wydano prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające utratę prawa wybieralności w związku ze złożeniem niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego (art. 11 § 1 pkt 5 i § 2 Kodeksu wyborczego).

Powyższe dotyczy również prawa wybieralności w wyborach do rady dzielnicy m. st. Warszawy.

3. **Bierne prawo wyborcze** (prawo wybieralności) **w wyborach wójta, burmistrza, prezydenta miasta** ma obywatel polski mający prawo wybierania w wyborach do rad, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 25 lat.

   Kandydat na wójta, burmistrza, prezydenta miasta nie musi stale zamieszkiwać na obszarze gminy, w której kandyduje.

   Prawa wybieralności nie ma osoba:

   — skazana prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe,

   W przypadku skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, osoby, wobec których zapadł taki wyrok nie mają biernego prawa wyborczego, tj. nie mogą kandydować w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego w okresie, w którym są wpisane do ewidencji Krajowego Rejestru Karnego.

   — wobec której wydano prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające utratę prawa wybieralności w związku ze złożeniem niezgodnego z prawdą oświadczenia lustracyjnego (art. 11 § 1 pkt 6 i § 2 Kodeksu wyborczego).

III. Warunki udziału w głosowaniu

Głosowanie w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz w wyborach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast odbywa się wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wyborcy głosują w obwodzie głosowania właściwym dla miejsca ich stałego zamieszkania, za wyjątkiem osób przebywających w szpitalach, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych.

Zaświadczeń o prawie do głosowania poza miejscem stałego zamieszkania nie wydaje się.

1. **Głosowanie w miejscu stałego zamieszkania**

   Wyborca zameldowany na pobyt stały na obszarze gminy, który nie złożył wniosku o wpisanie do stałego rejestru wyborców w innym miejscu **oraz wyborca wpisany do rejestru wyborców na własny wniosek,** zostanie wpisany z urzędu do spisu wyborców w gminie, w której ujęty jest w rejestrze wyborców, sporządzanego dla obwodu głosowania właściwego dla jego miejsca zamieszkania.

   Wyborca zameldowany na pobyt czasowy (przebywający czasowo), który nie został wpisany do stałego rejestru wyborców w gminie właściwej dla miejsca czasowego zameldowania (pobytu) zostanie ujęty w spisie wyborców w miejscu jego **zameldowania na pobyt stały**.

2. **Głosowanie poza miejscem stałego zamieszkania**

   - **Wyborcy, którzy będą przebywać w dniu wyborów w szpitalach, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych usytuowanych na terenie województwa, na obszarze którego znajduje się gmina, w której wpisani są do rejestru wyborców** zostaną wpisani do spisów wyborców sporządzonych dla obwodów głosowania utworzonych w tych jednostkach i będą mogli głosować w tych obwodach. Dyrektor jednostki powiadomi osoby przebywające w jednostce o umieszczeniu ich w spisie wyborców.

     Wyborcy, którzy będą przebywali w wyżej wymienionej jednostce usytuowanej:

     — na obszarze gminy, w której wpisani są do rejestru wyborców — otrzymają karty do głosowania w wyborach do rady tej gminy, rady powiatu (o ile nie jest to miasto na prawach powiatu), sejmiku województwa oraz wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta),

     — na obszarze gminy znajdującej się na obszarze tego powiatu co gmina, w której wpisani są do rejestru wyborców — otrzymają karty do głosowania w wyborach do rady powiatu i sejmiku województwa,

     — na obszarze gminy znajdującej się na obszarze tego województwa co gmina, w której wpisani są do rejestru wyborców, ale na obszarze innego powiatu — otrzymają kartę do głosowania w wyborach do sejmiku województwa.

     Wyborcy stale zamieszkali w m. st. Warszawie, którzy będą przebywali w wyżej wymienionej jednostce usytuowanej:

     — na obszarze dzielnicy, w której wpisani są do rejestru wyborców — otrzymają karty do głosowania w wyborach do rady tej dzielnicy, Rady m. st. Warszawy oraz wyborach Prezydenta m. st. Warszawy,

— na obszarze innej dzielnicy, niż dzielnica, w której wpisani są do rejestru wyborców — otrzymają karty do głosowania w wyborach do Rady m. st. Warszawy oraz wyborach Prezydenta m. st. Warszawy.

Wyborcy wpisani do spisu wyborców w wyżej wymienionych jednostkach zostaną z urzędu skreśleni ze spisu w miejscu stałego zamieszkania.

- **Żołnierze** pełniący zasadniczą lub okresową służbę wojskową oraz pełniący służbę w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych lub odbywający ćwiczenia i przeszkolenie wojskowe, ratownicy odbywający zasadniczą służbę w obronie cywilnej poza miejscem stałego zamieszkania, policjanci z jednostek skoszarowanych, funkcjonariusze Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej oraz Służby Więziennej pełniący służbę w systemie skoszarowanym**, którzy chcą wziąć udział w głosowaniu w miejscu odbywania służby, powinni złożyć wniosek o dopisanie do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie w danej miejscowości, pod warunkiem, że pełnią służbę na terenie województwa, na obszarze którego znajduje się gmina, w której wpisani są do rejestru wyborców.**

  Wniosek składa się w urzędzie gminy **od dnia 26 października 2014 r. do dnia 3 listopada 2014 r.** Osoby, które przybyły do miejsca zakwaterowania po tym terminie mogą złożyć wniosek **najpóźniej w 2. dniu przed dniem wyborów, tj. do dnia 14 listopada 2014 r.**

  Żołnierzy i funkcjonariuszy dotyczą takie same zasady wydawania kart do głosowania jak przedstawione wyżej.

  Wyborca dopisany do spisu wyborców na własny wniosek zostanie z urzędu skreślony ze spisu w miejscu stałego zamieszkania.

Jednocześnie Państwowa Komisja Wyborcza informuje, że w dniu wyborów obwodowe komisje wyborcze dopisują do spisu wyborców jedynie tych wyborców, którzy:

- zostali pominięci w spisie wyborców, jeżeli udokumentują, że stale zamieszkują na terenie danego obwodu głosowania, a urząd gminy potwierdzi, że są ujęci w rejestrze wyborców, a urząd nie otrzymał zawiadomienia o utracie przez nich prawa wybierania,
- zostali skreśleni ze spisu wyborców dla danego obwodu głosowania w związku z wpisaniem do spisu wyborców w szpitalu, domu pomocy społecznej, zakładzie karnym lub areszcie śledczym, jeżeli udokumentują, że opuścili tę placówkę przed dniem wyborów;

- chcą głosować w obwodzie utworzonym w zakładzie opieki zdrowotnej, domu pomocy społecznej, zakładzie karnym lub areszcie śledczym, a przybyli do tej jednostki przed dniem wyborów.

IV. Niepołączalność mandatu radnego i wójta oraz niepołączalność tych mandatów z mandatem posła, senatora i posła do Parlamentu Europejskiego

1. Przepisy Kodeksu wyborczego nie ograniczają możliwości jednoczesnego kandydowania na radnego i na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) przez osobę posiadającą prawo wybieralności na obie funkcje, także zgłoszoną przez różne komitety wyborcze. Natomiast **w przypadku jednoczesnego wyboru na radnego i wójta (burmistrza prezydenta miasta**), zgodnie z art. 383 § 1 pkt 6 Kodeksu wyborczego, **mandat radnego wygasa**.

2. Przepisy Kodeksu wyborczego nie ograniczają również możliwości kandydowania na radnego i/lub na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) przez osobę sprawującą mandat posła, senatora lub posła do Parlamentu Europejskiego.

   W przypadku wyboru na radnego lub wójta, burmistrza i prezydenta miasta:

   1) osoby sprawującej mandat posła lub senatora, stosownie do odpowiednio art. 247 § 1 pkt 6 i § 5 oraz art. 279 § 1 pkt 6 i § 5 Kodeksu wyborczego, **mandat posła lub senatora wygasa**;

   2) osoby sprawującej mandat posła do Parlamentu Europejskiego, stosownie do art. 364 § 1 pkt 2 i § 2 Kodeksu wyborczego, **następuje utrata mandatu posła do Parlamentu Europejskiego**, jeżeli nie złoży ona Marszałkowi Sejmu, w terminie 14 dni od dnia wyboru na radnego lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta), oświadczenia o zrzeczeniu się mandatu radnego lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej
(-) Stefan J. Jaworski